

BUNDFISK**STØREN****INFOARK**

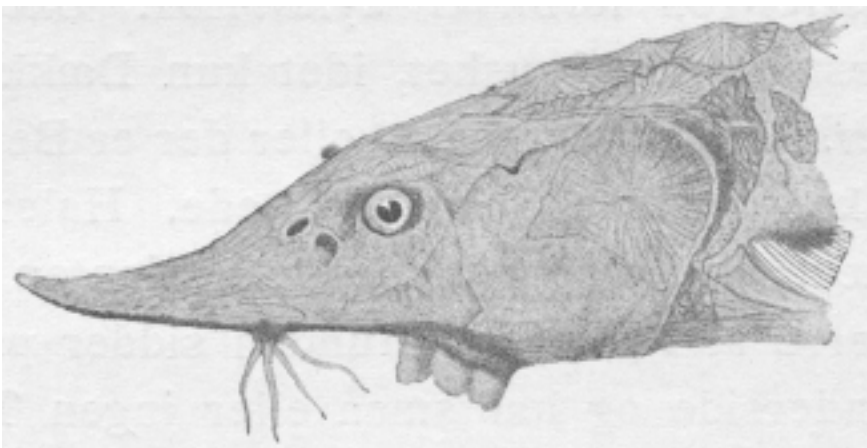
Find størerne i akvariet! De er nemme at kende.

Støren er en primitiv fisk med skelet mest af brusk; den har ingen skæl, til gengæld har den på kroppen fem rækker benplader, ligesom hovedet er dækket af benplader.

Den stør, der forekommer i danske vande, bliver her almindeligvis 1,5-2 m lang, undertiden 2,5 m. Den kan opnå en vægt på ca. 220 kg. P.g.a. overfiskning er støren blevet sjælden og er nu fredet i Vesteuropa.

Der har i Danmark aldrig været drevet systematisk størfiskeri.

Under snuden sidder en række føletråde. Bag føletrådene sidder den tandløse mund, der kan skydes frem og bruges nærmest som en støvsuger.

(Efter Zoologia danica)

Hvor søger støren sin føde? På bunden? Oppe i vandet? _____

Hvilken brug kan støren gøre af sin tilspidsede snude? _____

Hvad kan den bruge føletrådene til? _____

Føden består af orme, krebsdyr, bløddyr, vandinsekter og deres larver, ådsler og småfisk, som den suger op og sluger.

BUNDFISK**STØREN****INFOARK**

Støren færdes uden for yngletiden i havet nær kysten.

I akvariet ser man den almindeligvis svømme stille og roligt frem og tilbage, ofte søgende langs bunden. Undertiden farer den pludselig afsted med stor fart.

Under fangst opfører den sig normalt roligt, næsten sløvt. Men det sker, at den pludselig går amok og slår med halen, så fangstredskaberne bliver splittet ad.

Støren kan blive meget gammel – op til 150 år siges der. Først når den er mellem 6 og 25 år er den voksen og dermed i stand til at formere sig.

I yngletiden april-juni trækker den i Vesteuropa op i nogle af de tyske og franske floder og gyder 1 – 2½ million 2 mm store, gullige til gråsorte æg, der klæber til sten o.l. Æggene klækkes efter få dage, og de ca. 10 mm lange larver, der ligner haletudser, svømmer straks rundt og spreder sig.

Efter gydningen begiver den voksne stør sig til havs igen. Larverne vokser hurtigt, og de fleste trækker ret snart til havs, nogle kan dog blive i de ferske vande i længere tid.

I Danmark er der tidligere blevet fanget stør i Vejle å, Skjern å og Odense å.

Den væsentligste årsag, til at støren er blevet sjælden, er efterspørgslen efter størens rogn (æg).

De næsten gydeklare størhunner bliver fanget og slagtet, og den knapt modne rogn tages ud. Rognen renses, saltes og pakkes, og sælges herefter som kaviar. Ægte kaviar er meget dyr. Den kaviar vi køber hos købmanden eller fiskehandleren er oftest saltet og farvet stenbiderrogn.

Ægte husblas laves af størens svømmeblære, hvis inderste lag bliver rensset, tørret og klippet i tynde blade. Den fineste husblas er af svømmeblæren fra stør-arten: huse. ('blas' af tysk: 'Blase' betyder blære). Amindelig husblas er lavet af f.eks. svinehud.

Af størens hud kogte man før lim (fiskelim), af affaldet tran eller olie, kødet blev oftest røget.

BUNDFISK**STØREN****INFOARK**

Størfiskeri foregår med net og finder sted i det Kaspiske hav – der er en 1200 km lang og 300 km bred sø - og i floderne i landene omkring det Kaspiske hav.

Russiske størfiskere

Sergei Venyavsky/AP/Nordfoto/J-P/24.10.00

Størrognen som nu - efter EU's bestemmelse - i handelen skal kaldes **caviar**, mens efterligninger lavet af andre rogn typer skal kaldes **kaviar**, er verdens dyreste spise: i oktober 2000 25.000 kr pr. kg for fineste kvalitet, fordi den østeuropæiske størbestand er mindsket til ¼ af bestandsstørrelsen i år 1900. Dette skyldes bygning af dæmninger og vandkraftværker i Volgafloden, som derved hindrer størens adgang til gydepladserne, kunstvanding, som har drænet floderne for vand, rovfiskeri og forurening af det Kaspiske hav fra de aserbajdsjanske oliefelter.

90% af verdens caviar stammer fra det Kaspiske hav. Alle landene omkring det Kaspiske hav: Rusland, Kazakhstan, Turkmenistan, Iran og Aserbajdsjan leverer caviar. I 1990 fangede russiske fiskere 11.000 tons stør, i 1998 var fangsten faldet til 1.433 tons og i 1999 mindre end kvoten: 500 tons. I foråret år 2000 var fangsten også meget dårlig.

De tre mest kendte caviartyper er beluga, osietra og sevruga. Beluga er den fineste og kommer fra den meget store beluga-stør, der kan blive 9 m lang og veje 1,2 tons.

I 1998 blev støren optaget på den internationale liste over udryddelsestruede dyrearter.

Opgaveliste – klik her.